
Zgłoszenie użycia czynnika biologicznego w miejscu pracy

Szkodliwe czynniki biologiczne obejmują:

- drobnoustroje komórkowe,
- pasożyty wewnętrzne,
- jednostki bezkomórkowe zdolne do replikacji lub przenoszenia materiału genetycznego, w tym zmodyfikowane genetycznie hodowle komórkowe, które mogą być przyczyną zakażenia, alergii lub zatrucia.

Klasyfikacja szkodliwych czynników biologicznych:

Grupa 1 zagrożenia - czynniki, przez które wywołanie chorób u ludzi jest mało prawdopodobne.

Grupa 2 zagrożenia - czynniki, które mogą wywoływać choroby u ludzi, mogą być niebezpieczne dla pracowników, ale rozprzestrzenienie ich w populacji ludzkiej jest mało prawdopodobne. Zazwyczaj istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia.

Grupa 3 zagrożenia - czynniki, które mogą wywoływać u ludzi ciężkie choroby, są niebezpieczne dla pracowników, a rozprzestrzenienie ich w populacji ludzkiej jest bardzo prawdopodobne; zazwyczaj istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia.

Grupa 3** - czynniki biologiczne, które stanowią ograniczone ryzyko zakażenia dla pracowników, ponieważ nie są zazwyczaj przenoszone drogą powietrzną.

Grupa 4 zagrożenia - czynniki, które wywołują u ludzi ciężkie choroby, są niebezpieczne dla pracowników, a ich rozprzestrzenienie w populacji ludzkiej jest bardzo prawdopodobne; zazwyczaj nie istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia.

Wykaz prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych:

- praca w zakładach produkujących żywność,
- praca w rolnictwie,
- praca podczas, której dochodzi do kontaktu ze zwierzętami lub produktami pochodzenia zwierzęcego,
- praca w jednostkach ochrony zdrowia,
- praca w laboratoriach klinicznych, weterynaryjnych lub diagnostycznych,
- praca w zakładach gospodarki odpadami,
- praca przy oczyszczaniu ścieków,
- praca w innych okolicznościach niż wyżej wymienione, podczas której jest potwierdzone narażenie na działanie czynników biologicznych.

Przepisy prawne:

1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 roku w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz.U. Nr 81 poz.716 z późn. zm.).

Obowiązki pracodawcy i wymagane dokumenty

1. Pracodawca jest obowiązany do stosowania wszelkich dostępnych środków eliminujących narażenie lub ograniczających stopień tego narażenia, zwanych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia "środkami zapobiegawczymi". Przed wyborem środków zapobiegawczych pracodawca dokonuje oceny ryzyka zawodowego, na jakie jest lub może być narażony pracownik, uwzględniając w szczególności:

- Klasyfikację i wykaz szkodliwych czynników biologicznych

-
- Rodzaj, stopień oraz czas trwania narażenia pracownika na działanie poszczególnych szkodliwych czynników biologicznych
  - Informacje o potencjalnym działaniu alergizującym , lub toksycznym szkodliwych czynników biologicznych
  - Informacje o chorobach, które mogą wystąpić w następstwie wykonywanej pracy
  - Informacje o stwierdzonych chorobach, które mają bezpośredni związek z wykonywaną pracą

2. Pracodawca jest obowiązany prowadzić rejestr pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 lub 4 zagrożenia w formie elektronicznej lub księgi rejestrowej. W rejestrze pracowników powinny być uwzględnione następujące informacje:

- Stopień zagrożenia spowodowanego działaniem szkodliwych czynników biologicznych
- Przewidywane awarie i wypadki związane z narażeniem na działanie szkodliwych czynników biologicznych,
- Wynik przeprowadzonej oceny ryzyka z podaniem nazwy szkodliwych czynników biologicznych i grupy zagrożenia,
- Liczby pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych
- Imię, nazwisko, stanowisko oraz numeru telefonu kontaktowego osoby odpowiedzialnej u pracodawcy za bezpieczeństwo i higienę pracy oraz ochronę zdrowia pracowników.

3. Pracodawca jest obowiązany prowadzić rejestr prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 lub 4 zagrożenia w formie elektronicznej lub księgi rejestrowej. W rejestrze prac powinny być uwzględnione następujące informacje:

- Liczba pracowników wykonujących te prace,
- Wykaz czynności, podczas których pracownik jest lub może być narażony na działanie szkodliwych czynników biologicznych,
- Imię, nazwisko, stanowisko oraz telefon kontaktowy pracodawcy lub osoby przez niego upoważnionej do nadzoru w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- unikania stosowania szkodliwych czynników biologicznych (jeżeli rodzaj prowadzonej działalności na to pozwala).

4. Pracodawca jest obowiązany zapewnić pracownikom systematycznego szkolenia w trybie określonym w przepisach w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Szkolenie pracowników powinno uwzględniać zagadnienia dotyczące:

- potencjalnego zagrożenia dla zdrowia i życia pracowników spowodowanego działaniem szkodliwych czynników biologicznych,
- środków, które należy podjąć w celu zapobiegania zagrożeniom spowodowanym działaniem szkodliwych czynników biologicznych,
- wymagań higieniczno-sanitarnych,
- wyposażenia i stosowania środków ochrony zbiorowej i indywidualnej,
- działań, które pracownicy powinni podjąć w razie wystąpienia awarii lub wypadków.

5. Pracodawca ma obowiązek informowania właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o użyciu szkodliwych czynników biologicznych w celach naukowo-badawczych lub przemysłowych.

Informację należy przekazać właściwemu inspektorowi sanitarnemu:

- co najmniej 30 dni przed dniem użycia po raz pierwszy szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do grupy 2-4 zagrożenia,
- w każdym przypadku, gdy zachodzą istotne zmiany mające znaczenie dla bezpieczeństwa i zdrowia pracownika w miejscu pracy,
- w ciągu 30 dni po zakończeniu działalności przez przedsiębiorstwo lub zakład,
- niezwłocznie, w przypadku każdej awarii lub wypadku, które mogły spowodować uwolnienie się szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do grupy 2-4 zagrożenia.

Zgłoszenie powinno zawierać następujące informacje:

-
- nazwę i adres zakładu oraz rodzaj prowadzonej działalności;
  - komórkę organizacyjną lub stanowisko pracy, w którym występuje narażenie objęte zgłoszeniem;
  - imię, nazwisko, stanowisko służbowe oraz numer telefonu kontaktowego osoby odpowiedzialnej u pracodawcy za bezpieczeństwo i higienę pracy oraz ochronę zdrowia pracowników;
  - wynik przeprowadzonej oceny ryzyka zawodowego z podaniem nazwy szkodliwego czynnika biologicznego i grupy zagrożenia, rodzaju wykonywanej pracy i czasu narażenia;
  - przewidywane środki zapobiegawcze;
  - liczbę narażonych pracowników.

Formularz zgłoszenia użycia czynnika biologicznego w środowisku prac - [do pobrania](#)

Kontakt do Oddziału Higieny Pracy i Nadzoru nad Środkami Zastępczymi:

tel: 32 351 23 30

e-mail: hp-chem@wsse.katowice.pl